

LISTOVKA 1/2009

Štefan Ryba

ZÁSADY VEDENIA CENTRÁLNEJ EVIDENCIE HOVÄDZIEHO DOBYTKA

Formulácia cieľa

Charakterizovať zásady vedenia centrálnej evidencie hovädzieho dobytku v nadväznosti na nariadenia EP a ER (ES) č. 1760/2000, nariadenie Komisie (ES) č. 911/2004 a ďalej č. 1760/2000 ušné značky, zdravotné preukazy zvierat a registre zvierat.

Jadro problémov

A. Základné povinnosti vlastníka/držiťľa hovädzieho dobytku

Každý vlastník/držiťľa zvierat je povinný viesť evidenciu/zoznam hovädzieho dobytku nachádzajúceho sa v jeho chove. Tento zoznam sa vedie na predpísanom tlačive „**Individuálny register hovädzieho dobytku v chove**“. Zoznam sa vedie samostatne pre každý chov vlastníka/držiťľa zvierat. Do „Individuálneho registra hovädzieho dobytku v chove“ sa zaznamenávajú všetky zmeny, ku ktorým dochádza v chove. Zmeny musia byť v „Individuálnom registri hovädzieho dobytku v chove“ zaznamenané do 48 hodín. „Individuálny register hovädzieho dobytku v chove“ sa vedie v písomnej forme (alebo prostredníctvom softwarovej aplikácie, počítačového programu), ktorá poskytuje požadované výstupy a je schválená k používaniu organizáciou poverenou vedením centrálneho registra hospodárskych zvierat, Plemenárskymi službami SR, š. p. (PS SR, š. p.) – pracovisko Centrálnej evidencie hospodárskych zvierat (CEHZ).

B. Obsah „Individuálneho registra hovädzieho dobytku v chove“

Pri zahájení evidencie HD v chove sa v „Individuálnom registri hovädzieho dobytku v chove“ zaevidujú zvieratá, ktoré sa v chove nachádzajú v čase začiatku vedenia evidencie. Pri zaevidovaní tzv. počiatočného stavu sa u každého zvieratá uvedú nasledovné údaje:

- identifikačné číslo zvieratá, dátum narodenia, pohlavie, kód plemena, kód farby srsti,
- identifikačné číslo matky zvieratá a štátny register otca (nepovinný údaj).

C. Zásady označovania hovädzieho dobytku

Zásady označovania HD stanovuje a upravuje **Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky 372/2007 Z. z o dňa 29. júla 2007 o označovaní hovädzieho dobytku, o evidencii hovädzieho dobytku a o vedení centrálneho registra hovädzieho dobytku.**

Označenie zvierat zabezpečí držiťľa zvieratá, v ktorého chove sa hovädzí dobytok narodil.

Trvalé označenie je označenie zvieratá plastovými ušnými značkami, pričom každé zviera musí mať najmenej dve originálne ušné značky s popisom, po jednej v každom uchu, ktoré mu zostávajú počas celého jeho života a nesmú sa meniť.

Trvalé označenie sa vykonáva do 72 hodín od narodenia zvieratá, avšak najneskôr pred jeho premiestnením.

Ušné značky pre hovädzí dobytok a potrebné príslušenstvo poskytujú príslušné regionálne strediská PS SR, š. p.

D. Postup pri zistení poškodenia alebo straty ušnej značky

Ak došlo k strate alebo znehodnoteniu ušnej značky, každé zviera sa bezodkladne označí náhradnou ušnou značkou. Náhradná ušná značka obsahuje pôvodné abecedno-číselné znaky a je vyrobená iba ako duplikát vo forme ušnej značky.

Náhradné ušné značky budú chovateľovi dodané na základe objednávky, ktorú chovateľ doručí na príslušné regionálne pracovisko PS SR, š. p.

E. Hlásenie zmien a premiestnení hovädzieho dobytku v chove na pracovisko CEHZ

Pre účely hlásenia zmien a premiestnení v stáde do CEHZ sa používa tlačivo **“Hlásenie zmien hovädzieho dobytku“** a tlačivo **„Doklad o premiestnení hovädzieho dobytku“**.

Tlačivo „Hlásenie zmien hovädzieho dobytku“ sa používa na hlásenie nasledovných pohybov/zmien: narodenie, import (dovoz, prijatie), export (vývoz, odoslanie), odcudzenie, strata vplyvom predátorov, použitie pre vlastnú spotrebu (domáca zakáľačka).

Na hlásenie premiestnení (presunov) hovädzieho dobytku medzi dvoma chovmi, ale aj na presuny medzi ostatnými zariadeniami sa používa tlačivo „Doklad o premiestnení hovädzieho dobytku“.

Tlačivo „Doklad o premiestnení hovädzieho dobytku“ vystaví/vyplní majiteľ/držiteľ chovu z ktorého sa zvieratá premiestňujú, resp. odsúvajú. Predávajúci majiteľ/držiteľ si ponechá jednu kópiu, originál a druhú kópiu odovzdá majiteľovi/držiteľovi chovu kam sa zvieratá premiestňujú - presúvajú (nakupujúcemu majiteľovi/držiteľovi).

Tlačivo „Doklad o premiestnení hovädzieho dobytku“ sa vystavuje v troch exemplároch, originál a dve samoprepisovateľné kópie.

Nový majiteľ/držiteľ chovu po obdržaní originálu a jednej kópie tlačiva, doplní údaje do časti „chov kam sa zvieratá premiestňujú“, kópiu si ponechá a uloží u seba a originál zašle na pracovisko CEHZ.

Tlačivo „Hlásenie zmien hovädzieho dobytku“ a tlačivo „Doklad o premiestnení hovädzieho dobytku“ sa do CEHZ zasiela raz týždenne, teda nie v okamihu, kedy k zmene v chove došlo.

F. Vystavenie „Sprievodného dokladu zvieratá – pasu“

„Sprievodný doklad zvieratá – pas“ je vystavovaný pre všetky novoregistrované zvieratá hlásené do CEHZ. Pas sprevádza zvieru po celú dobu jeho života a pri každej zmene vlastníka/držiteľa je povinnosťou pôvodného vlastníka/držiteľa zvierat odovzdať pas novému vlastníkovi/držiteľovi zvierat.

V prípade presunu zvierat (to sa týka aj vývozu – odoslania zvierat do členských krajín EÚ), ktoré nemá v čase presunu ešte vystavený „Sprievodný doklad zvieratá – pas“, držiteľ zvierat vystaví dočasný doklad a zvieru je premiestnené so **„Sprievodným dokladom zvieratá do veku 28 dní“**.

V rámci presunov – odoslania zvierat do členských krajín EÚ musí „Sprievodný doklad zvieratá – pas“ sprevádzať odosielané zvieru do krajiny prijatia.

Odporúčania a závery

- dôsledne preštudovať platné zásady a hlavne ich aplikovať v podnikaní

Kontaktná adresa

Ing. Štefan Ryba
Plemenárske služby SR, štátny podnik
Starohájska 29
852 27 Bratislava
E-mail: pssrba@pssr.sk

LISTOVKA 2/2009

Štefan Ryba

ZÁSADY VEDENIA CENTRÁLNEJ EVIDENCIE OŠÍPANÝCH

Formulácia cieľa

Charakterizované zásady identifikácie a registrácie zvierat v súlade so Smernicou Rady 92/102/EHS o identifikácii zvierat.

Jadro problému

A. Registrácia nového chovu ošípaných

Povinnosť registrovať chov vzniká každému majiteľovi/držiteľovi hospodárskych zvierat (bez ohľadu na počet chovaných zvierat). Slovenskej republike je dočasne udelená výnimka pre majiteľov/držiteľov ošípaných, ktorí chovajú 1 ks výkrmovej ošípanej pre vlastnú spotrebu. Títo sa nemusia registrovať počas trvania výnimky.

Na zaregistrovanie nového chovu slúži tlačivo „**Registrácia chovu**“, ktoré poskytujú regionálne pracoviská Plemenárskych služieb SR, š.p., (PS SR, š.p.), ďalej len poverená organizácia, alebo sú k dispozícii na webovej stránke **www.pssr.sk**.

Vyplnené tlačivo „Registrácia chovu“ (originál) musí byť potvrdené príslušnou Regionálnou veterinárnou a potravinovou správou (RVPS) a na tlačive musia byť vypísané súradnice chovu GIS: X: a Y:, príslušnou RVPS.

Takto vyplnený originál tlačiva „Registrácia chovu“ zašle majiteľ/držiteľ chovu poverenej organizácii, na pracovisko centrálnej evidencie hospodárskych zvierat (CEHZ) na zaregistrovanie chovu, kde mu bude pridelený jednoznačný 6-miestny abecedno-číselný, alebo číselný kód nazvaný **registračné číslo chovu**.

B. Identifikácia a registrácia zvierat

Zásady označovania hospodárskych zvierat stanovuje a upravuje **Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky**. Každé zviera sa označuje prvotným označením a trvalým označením. Prvotné označenie je dočasné identifikačné označenie zvieratá ihneď po jeho narodení v určitom chove, podľa ktorého možno spoľahlivo určiť jeho identitu a jeho matku. Označenie zvierat zabezpečí držiteľ zvieratá, v ktorého chove sa zviera narodilo. Trvalé označenie je označenie zvieratá plastovými ušnými značkami s popisom.

Držiteľ hospodárskych zvierat najneskôr do siedmich dní od narodenia každého zvieratá oznamuje poverenej plemenárskej organizácii túto udalosť s uvedením príslušných abecedno-číselných znakov uvedených na ušných značkách.

C. Vedenie evidencie „Registra ošípaných v chove“

Každý vlastník/držiteľ je povinný viesť zoznam ošípaných v chove. Tento zoznam sa vedie na predpísanom tlačive „**Register ošípaných v chove**“. Spôsob vedenia je skupinový. „Register ošípaných v chove“ sa vedie buď v písomnej alebo elektronickej forme.

Za vedenie „Registra ošípaných v chove“ je zodpovedná osoba ktorú určil majiteľ chovu.

D. Uvádzanie údajov v „Registri ošípaných v chove“

V „Registri ošípaných v chove“ sa zaznamenávajú nasledovné zmeny/pohyby: nahlásenie počiatočného stavu/ hlásenie počtu novo označených ošípaných, narodenie ošípaných, prísun/nákup zvierat do chovu z iného chovu, odcudzenie, odsun do kafliérie, príjem v kafliérii, odsun na bitúnok, použitie pre vlastnú spotrebu (domáca zakáľka), úhyn a likvidácia v chove, predaj neregistrovanému držiteľovi, príjem na bitúnku, odsun/predaj zvierat do iného chovu, odoslanie a prijatie.

E. Zásady označovania ošípaných

Každá ošípaná sa označuje plastovou ušnou značkou do ľavej ušnice alebo tetovaním do ľavej ušnice alebo plošným tetovaním na ľavú stranu tela.

Plastovou ušnou značkou do ľavej ušnice sa označujú ošípané určené na export a pigmentové plemená a ich kombinácie, kde označenie tetovaním znemožňuje alebo sťažuje identifikáciu ošípaných. Plastová ušná značka a tetovanie ošípaných obsahuje päťmiestny kód, ktorý vyjadruje registračné číslo chovu, v ktorom sa ošípaná narodila.

F. Zásady pri strate ušných značiek

Ak došlo k strate alebo znehodnoteniu ušnej značky, každé zviera sa bezodkladne označí náhradnou ušnou značkou. Náhradná ušná značka obsahuje pôvodné abecedno-číselné znaky a je vyrobená iba ako duplikát vo forme ušnej značky.

G. Zásady hlásenia zmien a presunov ošípaných v chove do CEHZ

Pre účely hlásenia zmien a premiestnení v stáde do CEHZ sa používa tlačivo **“Hlásenie zmien v počte ošípaných”** a tlačivo **„Doklad o premiestnení ošípaných“**.

Tlačivo „Hlásenie zmien v počte ošípaných“ sa vystavuje iba raz mesačne po skončení celého mesiaca. Do CEHZ sa zasiela najneskôr do desiatich dní nasledujúceho mesiaca, ktorý nasleduje za mesiacom, za ktorý je tlačivo vystavované.

Na hlásenie premiestnení (presunov) ošípaných medzi dvoma chovmi sa používa tlačivo „Doklad o premiestnení ošípaných“. Tento doklad sa vystavuje v troch exemplároch, originál a dve samoprepisovateľné kópie. Tlačivo „Doklad o premiestnení ošípaných“ vystaví/vyplní majiteľ/držiteľ chovu z ktorého sa zvieratá premiestňujú – odsúvajú. Predávajúci majiteľ/držiteľ si ponechá jednu kópiu, originál a druhú kópiu odovzdá majiteľovi/držiteľovi chovu kam sa zvieratá premiestňujú - prisúvajú (nakupujúcemu majiteľovi/držiteľovi).

Nový majiteľ/držiteľ chovu po obdržaní originálu a jednej kópie tlačiva, doplní údaje do časti „chov kam sa zvieratá premiestňujú“, kópiu si ponechá a uloží u seba a originál zašle na pracovisko CEHZ.

Tlačivo „Doklad o premiestnení ošípaných“ sa do CEHZ zasiela raz týždenne.

Odporúčania a závery

- Dôsledne preštudovať, zabezpečiť si požadované tlačivá a dôkladná evidencia a označovanie.

Kontaktná adresa

Ing. Štefan Ryba
Plemenárske služby SR, štátny podnik
Starohájska 29
852 27 Bratislava
E-mail: pssrba@pssr.sk

LISTOVKA 3/2009

Štefan Ryba

ZÁSADY TÝKAJÚCE SA VEDENIA CENTRÁLNEJ EVIDENCIE OVIEC A KÔZ

Formulácia cieľa

Charakteristika zásad identifikácie a registrácie oviec a kôz v súlade s Nariadením Rady (ES) č. 21/2004, ďalej Nariadenia Rady č. 73/2009 a Smernice 92/102/EHS a Smernice 64/432/EHS.

Jadro problému

A. Vedenie „Individuálneho registra oviec a kôz v chove“

Každý vlastník/držiteľ je povinný viesť zoznam oviec a/kôz v chove. Tento zoznam sa vedie na predpísanom tlačive „**Individuálny register oviec a kôz v chove**“. Register sa vedie samostatne pre každý chov vlastníka/držiteľa zvierat a pre každý druh HZ. „Individuálny register oviec a kôz v chove“ treba viesť pre evidenciu zvierat ktoré sa nachádzajú v danom chove vlastníka/ majiteľa, ktorý v prípade kontroly veterinárnymi inšpektormi Štátnej veterinárnej a potravinovej správy musí byť k dispozícii – k nahliadnutiu s uvedenými príslušnými údajmi zvierat v chove.

Do „Individuálneho registra oviec a kôz v chove“ sa zaznamenávajú všetky zmeny, ku ktorým dochádza v chove. Zmeny musia byť v „Individuálnom registri oviec a kôz v chove“ zaznamenané do 48 hodín. „Individuálny register oviec a kôz v chove“ je možné viesť aj prostredníctvom softwarovej aplikácie (počítačového programu), ktorý poskytuje požadované výstupy a je schválený k používaniu organizáciou poverenou vedením centrálného registra zvierat.

B. Obsah údajov v „Individuálnom registri oviec a kôz v chove“

Do „Individuálneho registra oviec a kôz v chove“ sa zaznamenávajú nasledovné zmeny: narodenie zvierat, prísun/nákup zvierat do chovu z iného chovu, odsun/predaj zvierat do iného chovu, prijatie zvierat z členských krajín EÚ/odoslanie zvierat do zahraničia, odoslanie zvierat do členskej krajiny EÚ /odoslanie zvierat do zahraničia, odcudzenie, strata vplyvom predátorov, použitie pre vlastnú spotrebu (domáca zakáľačka), uhynutie a likvidácia na mieste.

Pri začatí evidencie oviec a/kôz v chove sa v „Individuálnom registri oviec a kôz v chove“ zaevidujú zvieratá, ktoré sa v chove nachádzajú v čase začiatku vedenia evidencie. Pri zaevidovaní tzv. počiatočného stavu sa u každého zvieratá uvedú nasledovné údaje: identifikačné číslo zvieratá, pohlavie, dátum narodenia, kód plemena (nepovinný údaj).

V prípade známej matky a otca zvieratá aj s uvedením identifikačného čísla matky a otca zvieratá (nepovinný údaj).

C. Zásady označovania oviec a kôz v chove:

Zásady označovania oviec a kôz stanovuje a upravuje **Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 371/2007 Z. z. zo dňa 26. júla 2007 a jej novela z 15. apríla 2009 o označovaní a evidencii oviec a kôz a o vedení centrálného registra oviec a kôz, v znení ďalších zmien a doplnení.**

Označenie zvierat zabezpečí držiteľ zvieratá, v ktorého chove sa dané zviera narodilo.

Každá ovca alebo koza sa označuje prvotným a trvalým označením. **Trvalé označenie** je označenie oviec alebo kôz dvomi plastovými ušnými značkami, alebo jednou plastovou ušnou značkou a elektronickým identifikátorom, alebo jednou plastovou ušnou značkou len u oviec alebo kôz do veku 12 mesiacov, ktoré sú určené na jatočné účely v rámci Slovenskej republiky, alebo iným spôsobom podľa osobitného predpisu, len u zvierat, ktoré nie je možné označiť plastovou ušnou značkou (zo zdravotných alebo iných dôvodov). Takto označené zvieratá nie sú v zmysle platných predpisov určené pre obchod v rámci EÚ.

V prípade poškodenia, zápalu, deformácie ušnice alebo v iných odôvodnených prípadoch sú zvieratá označené tak, aby nedošlo k ich zámene s inými jedincami. U kôz je možné tetovanie posledného štvorčíslika jedinečného čísla na spodnú, srstou neobrástenu stranu chvosta alebo na vnútornú slabinu.

Ušné značky sa u oviec alebo kôz, musia zakladať vždy pred ich premiestnením z farmy, najneskôr však do šiestich mesiacov po narodení. **Jatočné jahňatá a kozľatá** sa označujú jednou ušnou značkou. Ušná značka sa zakladá spravidla vo veku 40 až 70 dní, pred ich premiestnením z chovu, najneskôr však do 6 mesiacov po narodení. **Založené ušné značky pomocou aplikačných klieští pri narodení oviec a kôz sa nesmú pri presunoch meniť, ostávajú zvieratú počas celého jeho života!** Ušné značky pre ovce/kozy poskytujú príslušné regionálne pracoviská PS SR, š.p.

D. Postup pri zistení poškodenia alebo straty ušnej značky

Ak došlo k strate alebo znehodnoteniu ušnej značky, každá ovca alebo koza sa bezodkladne označí náhradnou ušnou značkou. Náhradná ušná značka obsahuje pôvodné abecedno-číselné znaky a je vyrobená iba ako duplikát vo forme ušnej značky. Náhradné ušné značky budú chovateľovi dodané na základe objednávky, ktorú chovateľ doručí na príslušné regionálne pracovisko PS SR, š.p.

E. Zásady hlásenia zmien a pohybov oviec a kôz v chove na pracovisko CEHZ

Pre účely hlásenia zmien v chove do CEHZ sa používa tlačivo „**Hlásenie zmien oviec/kôz**“.

Na hlásenie premiestnení (presunov) oviec a kôz medzi dvoma chovmi, ale aj na presuny medzi ostatnými zariadeniami sa používajú tlačivá „**Doklad o premiestnení oviec/kôz**“ a „**Hlásenie o premiestnení oviec/kôz na dočasnú farmu**“. Tlačivo „Doklad o premiestnení oviec/kôz“ sa vystavuje v troch exemplároch, originál a dve samoprepisovateľné kópie. Tlačivo „Doklad o premiestnení oviec/kôz“ vystaví/vyplní majiteľ/držiteľ chovu z ktorého sa zvieratá premiestňujú – odsúvajú. Predávajúci majiteľ/držiteľ si ponechá jednu kópiu, originál a druhú kópiu odovzdá majiteľovi/držiteľovi chovu kam sa zvieratá premiestňujú - presúvajú (nakupujúcemu majiteľovi/držiteľovi).

Nový majiteľ/držiteľ chovu po obdržaní originálu a jednej kópie tlačiva, doplní údaje do časti „chov kam sa zvieratá premiestňujú“, kópiu si ponechá a uloží u seba a originál zašle na pracovisko CEHZ.

Tlačivo „Hlásenie zmien oviec/kôz“ a tlačivo „Doklad o premiestnení oviec/kôz“ sa do CEHZ zasielajú raz týždenne, teda nie v okamihu, kedy k zmene v chove došlo.

Odporúčania a závery

- Zásady treba dôsledne preštudovať, zabezpečiť si požadované tlačivá a dôkladne robiť identifikáciu a evidenciu oviec a kôz.

Kontaktná adresa

Ing. Štefan Ryba
Plemenárske služby SR, štátny podnik
Starohájska 29
852 27 Bratislava
E-mail: pssrba@pssr.sk